Handläggare
Madelene Öh
madelene.oh@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förslag till taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och tobaksliknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om handel med receptfria läkemedel

Stabens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och tobaksliknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om handel med receptfria läkemedel, antas.
2. Taxan ska gälla under förutsättning att kommunfullmäktige i både Bräcke kommun och Ånge kommun antar taxan.
3. Taxan ska tillämpas vid bygg- och miljönämndens prövning och tillsyn enligt de lagar och bestämmelser som anges i taxan.
4. Taxan ska tillämpas från och med 2027-01-01 och ersätta tidigare taxa.
5. Timtaxan ska justeras årligen i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till uppdaterad taxa för prövning och tillsyn.

Bakgrunden till att taxan nu behandlas på nytt är dels att det tidigare förslaget till taxa återremitterades av Bräckes kommunstyrelse (KSK 2026/255), dels att alkohollagen har ändrats genom att bestämmelser om gårdsförsäljning av alkoholdrycker har införts.

Den föreslagna taxan innehåller avgifter för prövning och tillsyn av gårdsförsäljning samt innebär att nuvarande modell med en fast och en rörlig del av tillsynsavgiften för serveringstillstånd behålls. Den rörliga delen baseras på verksamhetens alkoholförsäljning och syftar till att avgiften i större utsträckning ska motsvara kommunens kostnader för tillsynen.

Förslaget till taxa bygger på kommunallagens (2017:725) bestämmelser om kommunens rätt att ta ut avgifter samt på självkostnads- och likställighetsprinciperna. Avgifterna ska stå i rimlig relation till kommunens

kostnader för prövning och tillsyn, samtidigt som lika verksamheter ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för annat.

I arbetet med att ta fram förslaget har jämförelser med flertalet likvärdiga kommuner gjorts.

En uppdaterad taxa skapar bättre förutsättningar för en rättssäker, likvärdig och förutsägbar hantering av prövnings- och tillsynsärenden.

Beskrivning av ärendet

Bräcke kommunstyrelse beslutade genom beslut KSK 2026/255 att återremittera ärendet om taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och tobaksliknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om handel med receptfria läkemedel.

Återremissen berörde bland annat Bräcke kommunfullmäktiges beslut 2025-04-15, § 105, om att kommunen ska tolka och hantera alkohollagen på ett sätt som ska underlätta temporära alkoholtillstånd vid evenemang i kommunen.

Bygg- och miljöförvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges beslut i första hand avser kommunens tillämpning och handläggning av tillfälliga serveringstillstånd och därför inte i sig påverkar utformningen av taxans avgiftsnivåer. För att underlätta tillfälliga serveringstillstånd har förvaltningen i stället valt att fokusera på rådgivning och informationsspridning. På kommunernas webbplatser finns information och riktlinjer om vilka krav som gäller för olika typer av serveringstillstånd. Det finns även en e-tjänst för ansökan om serveringstillstånd, vilket förenklar och tillgängliggör ansökningsprocessen. Verksamhetsutövare har dessutom möjlighet att boka möte med handläggare för frågor och rådgivning inför en ansökan.

Bräcke kommunstyrelse lämnade även medskick i samband med återremissen avseende tillfälliga serveringstillstånd till bygdegårdar, ångbåtsföreningar och liknande verksamheter. Medskicket innebar att sådana tillstånd skulle kunna gälla ett år från tillståndsgivandet.

Enligt 8 kap. 2 § Alkohollag (2010:1622) kan ett tillfälligt serveringstillstånd avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle. Folkhälsomyndigheten anger i sin vägledning om servering enligt alkohollagen att en enstaka tidsperiod kan sträcka sig över flera dagar, exempelvis under en festival. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att ett helt år som standard för ett tillfälligt serveringstillstånd inte är lämpligt. Ett tillstånd som omfattar

återkommande eller regelbunden verksamhet under en längre period bör i stället hanteras som ett stadigvarande serveringstillstånd.

Förvaltningen står därför fast vid bedömningen att tillfälliga serveringstillstånd som huvudregel kan beviljas vid högst 12 enstaka tillfällen per år utan att verksamheten därigenom bedöms som regelbunden. En tillfällig serveringsperiod bör som huvudregel inte överstiga två månader.

Bedömningen innebär inte att tillfälliga serveringstillstånd ska motverkas. Syftet är i stället att upprätthålla en tydlig skillnad mellan tillfällig och stadigvarande verksamhet samt att skapa likvärdiga förutsättningar och motverka osund konkurrens.

Bräcke kommunstyrelse lämnade även ett medskick om att den volymbaserade tillsynsavgiften för serveringstillstånd bör tas bort.

Förvaltningen har i utformningen av taxan utgått från en modell med en fast och en rörlig tillsynsavgift. Modellen bygger på principer som beskrivs i SKR cirkulär 1995:69, *Ansöknings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen*. Den rörliga delen är kopplad till den yttre tillsynen.

Kommunens tillsynsbehov kan variera mellan olika typer av serveringsverksamheter. Exempelvis kan verksamheter där alkoholförsäljningen är omfattande, medföra ett större tillsynsbehov än verksamheter där alkoholförsäljningen är mer begränsad. Ett större tillsynsbehov innebär också ökade kostnader för kommunen. Förvaltningen bedömer därför att det finns sakliga skäl att behålla en rörlig del av tillsynsavgiften och att differentiera denna utifrån verksamhetens alkoholförsäljning.

Alla verksamheter med serveringstillstånd ska årligen lämna uppgifter till kommunen om sin alkoholförsäljning genom den så kallade restaurangrapporten. Uppgifterna i restaurangrapporten används som underlag för att fastställa vilken avgiftsklass verksamheten tillhör och därmed den rörliga tillsynsavgiften för det aktuella året.

Förvaltningen bedömer sammantaget att modellen med en fast och en rörlig tillsynsavgift är ändamålsenlig och föreslår därför att den nuvarande modellen med fast och rörlig tillsynsavgift behålls.

Den andra delen till att taxan nu behandlas på nytt är att alkohollagen har ändrats genom att bestämmelser om gårdsförsäljning av alkoholdrycker har

införts. Bestämmelserna om gårdsförsäljning av alkoholdrycker trädde i kraft den 1 juni 2025.

Enligt 5 a kap. 17 § alkohollagen får kommunen ta ut avgift för prövning av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd samt för tillsyn av sådan verksamhet. Den föreslagna taxan innehåller därför avgifter för såväl prövning som tillsyn av gårdsförsäljning. Avgifterna ska motsvara kommunens kostnader för den handläggning och tillsyn som uppgifterna medför.

Barnkonsekvensanalys

Inga konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

Stabens tjänsteskrivelse, 2026-10-06
Bygg- och miljönämndens beslut 2026-10-02, § 85
Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2026-09-16
Förslag till taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om receptfria läkemedel, 2026-09-16

Beslutet skickas till

Bygg- och miljöchef
Alkohol- och tobakshandläggare

Madelene Öh
Nämndsekreterare

Camilla Samuelsson
Stabschef